

2.2.2. Yaz (Yeşil) Budaması:Yaz budaması olarak asmanın yaşlı kısımlarındaki uyur gözlerden oluşan sürgünlerin alınması (Obur Alma), bir yaşlı kısımlarındaki salkımsız sürgünlerin çıkarılması (Filiz Alma) işlemi için en uygun zaman somakların görülmeye başladığı, sürgünlerin 10-15 cm boya ulaştığı dönem yapılmaktadır.

Yaprak alma: taç yönetiminin bir parçasını oluşturur. Özellikle salkımın etrafındaki yaşlı, gölge yapan ve havalanmayı engelleyen yaprakların alınması işlemidir. Ancak dikkat edilecek husus aşırı yaprak alma, asmanın gelişmesine ve ürünün iyi bir şekilde olgunlaşmasına engel olur. Bir sene sonrası verimliliğini de düşürür. Bu nedenle aşırı yaprak almadan kaçınmak gerekir.

Uç Alma: Kuvvetli büyüyen verimli yazlık sürgünlerin uç kısımlarının değişik uzunluklarda çıkarılması işlemidir. Yeşil sürgünler büyüme noktasından itibaren 6-8, bazen 10-12 yaprak uzunluğundaki kısımlarının çıkarılmasıdır. En uygun dönem sürgünlerin 40 – 45 cm olduğu devredir.

Tepe Alma: Sürgünlerin 30 – 60 cm'lik kısımlarının kesilerek veya kopararak çıkarılmasıdır. Haziran – Temmuz aylarında yapılır. En uygun dönem sürgünlerin 90 – 100 cm olduğu devredir.

Koltuk Sürgünü Alma: Asmalarda, özellikle uç ve tepe alma yapıldıktan sonra yaprak koltuklarındaki aktif gözler uyanarak yeni sürgünler oluştururlar. Bu sürgünlerin koparılması işlemine "KOLTUK ALMA" denir. Dengeli budanmış bağlarda sorun yaratacak

kadar koltuklar oluşmaz. Uç ve tepe almadan sonra yapılır.

Salkım Seyreltme: Tane bağladıktan sonra salkımların tamamının veya salkımların uçlarının veya bazı çilkimlerinin koparılması işlemidir. İri taneli ve çok verimli çeşitlerde her gözde bir sürgün, her sürgünde bir salkım kalacak şekilde seyreltme yapılır. Seyrek ve dağınık salkım oluşturan çeşitlerde (H.Misketi, Cardinal, Emperor, Kozak Beyazı, Çavuş, Alphonse Lavellee) salkım seyreltme kaliteyi arttıran bir uygulamadır. Seyreltme uygun makasla yapılmalıdır. Tane bağlama döneminde yapılmaktadır. Ürün kalitesini arttırmak, taneyi irileştirmek, tane tutumunu arttırmak, salkımın homojen bir irilik ve renk almasını sağlayarak kaliteyi artırma amacıyla yapılmaktadır.

Bilezik alma: Asmanın gövde, kol, iki veya bir yıllık dalları üzerinde 5 mm genişliğindeki kabuk ve floem tabakasının özel yapılmış çift ağızlı makas veya bıçakla odun dokusunu zedelemeyen çepeçevre çizilmesi veya yüzük şeklinde çıkarılmasıdır. Çekirdeksiz çeşitlerde tane tutumundan hemen sonraki (taneler 3-4 mm) dönemdir. Silkmeyi önlemek, tane ve salkım iriliğini arttırmak, tane tutumunu arttırmak, erken olgunlaşmayı sağlamak amacı ile yapılır.Yaz budamasında dikkat edilecek husus uygun zamanda aşırı olmayacak şekilde yapılması gerekir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres:

ESKİŞEHİR İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
Kütahya Yolu Üzeri Sazova Mevkii Tepebaşı/ESKİŞEHİR
Telefon : (222)310 17 17 /260-261 Fax : (222)310 04 76
E-posta: eskisehir@tarimorman.gov.tr

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI ESKİŞEHİR İL MÜDÜRLÜĞÜ

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

BAĞDA BUDAMA YÖNTEMLERİ

ESKİŞEHİR
2021-09

1. Budamanın Tanımı ve Genel Amaçları

Budama; asma gelişmesinin değişik dönemlerinde sürgünlerin, çubukların, yaprakların ve diğer yeşil organların tamamının veya bir kısmının çıkarılması işlemidir. Genel amaçları ise;

*Asmaya uygun şekil vermek ve bu şeklin asmanın ekonomik yaşam süresince korunmasını sağlamak,

*Asmada ürün dengesini düzenlemek ve bu dengenin uzun yıllar korunmasını sağlamak,

*Yeşil budamalar ile özellikle sofralık yetiştiricilikte ürün kalitesini yükseltmek,

*Toprak işleme, sulama, ilaçlama ve hasat gibi kültürel işlemleri kolaylaştırmak ve etkinleştirmek.

2.1. Amaca Göre Budama Yöntemleri:

2.1.1. Şekil Budaması: Dikim yılından itibaren, oluşturulacak terbiye sistemine göre, ikinci gelişme döneminde başlayarak yazın ve kışın art arda yapılan ve şekil oluşturmak amacıyla budamadır.

2.1.2. Ürün Budaması: Asmanın gelişme ve ürün dengesini oluşturmak için yapılan budamadır.

2.2. Yapıldığı Zamana Göre Budama Yöntemi:

2.2.1. Kış Budaması: Kış budaması asmanın dinlenme devresinde yapılan budamadır. Bu devrede asma yaprağını dökmüş ve asmalarda su alışverişi durmuştur.

A. Budama Seviyesine Göre Budama Yöntemi:

A.1. Kısa Budama: Dip gözleri verimli olan ve kordon veya goble terbiye sistemi oluşturulmuş çeşitlerin 2-4 göz üzerinden budanması yöntemidir. Kısa budama da dikkat edilecek nokta önceki yıl 2-4 göz üzerinden ürün budaması yapılan dalda sürgün oluşturup, pişkinleşmiş, gövdeye, kordon koluna en yakın olan bir yaşlı dal 2-4 göz üzerinden budanır. Diğer dallar dipten çıkarılır. Ana gövdeye yakın dalın gelişimi veya konumu (aşağıya bakması) ürün çubuğu olmaya uygun değilse ikinci veya üçüncü dal ürün dalı olarak budanır. Cardinal, Alphonse Lavalleé, Kara Erik, Çavuş, Hafızali, Amasya, Müşküle, Pek, Tarsus Beyazı, Yalova İncisi, Emir, Red Globe, Royal çeşitleri kısa budamaya uygun olan çeşitlerdendir.

A.2. Yarı Uzun Budama: Dip gözleri az verimli veya verimli gözleri 4-8. boğumlar arasında olan üzüm çeşitlerinde uygulanır. Genelde 5-8 göz üzerinden budama yapılır. Goble ve bazı telli terbiye sistemlerine uygundur. Hasandede, Papaz Karası, Bağdat Siyahı, Kalecik Karası, Öküzgözü, Boğazkere, Pinot Blanc yarı uzun budamaya uygun olan çeşitlerdendir.

A.3. Uzun Budama: Dip gözleri genelde verimsiz veya 8. gözden sonra göz verimliliği devam eden kuvvetli çeşitlerle küçük dane yapan şaraplık çeşitlerde uygulanır. Budama 8-15 veya daha fazla gözlü olarak yapılır. Sultani Çekirdeksiz, Yuvarlak Çekirdeksiz, Pembe Çekirdeksiz, Yapıncak, Cabernet Sauvignon, Riesling gibi çeşitlerde verimli gözler 5. gözden başlar, 15. gözde en yüksek verimliliğe ulaşır, sonra göz verimliliği tekrar azalmaya başlar.

A.4. Karışık Budama: Hem uzun hemde kısa budamanın birlikte uygulandığı budamadır. Uzun ürün çubukları (bayrak) 5-15 göz, kısa çubuklar (ırgat, yedek) 2-4 göz üzerinden budanır. Ürün çubukları bir önceki yıl bırakılan 2-4 gözlü yedek çubuklar üzerinden seçilir. Yedek çubuklar hem sonraki yılın ürün çubuklarını oluşturur, hem de asmanın şeklinin korunmasını sağlar. Irgat ana gövdeye ürün çubuğundan daha yakın olmalıdır. Sultani Çekirdeksiz, Yuvarlak Çekirdeksiz, Pembe Çekirdeksiz, Cabernet Sauvignon, Riesling gibi çeşitler karışık budanır.